

niségek nivellálása, önállótlaná-tetés a gondolkodásban és a cselekvésben, az értékek megvalósításának »megszentelt mintákban« való megmerevedése és az erkölcsi bátorság elsorvadása. Az igazi tekintély azonban nincs ellentétben a szabadsággal, sőt csupán az utóbbi ad lehetőséget a tekintély teljes kibontakozására.

Az eredményes vezetésnek feltétele, hogy a vezető méltó legyen követőinek beléhelyezett hitére, bizalmára és a felé irányuló tiszteletre. Vallás-erkölcsi tekintetben pedig a tudatos és átszellemített jószág számos követelményének kell megfelelnie. Az ifjúságot keresztény értelemben csak maga Krisztus, a vele való kegyelemteljes érintkezés tudja vezetni. A keresztény nevelőnek őt kell követnie; hozzá kell hasonulnia.

Napjaink mozgalmáiban a szerző által felvetett kérdéseknek — örökös érvényre való igényük mellett — különös időszerűségük van. A keresztény életforma gyakran egészen felszínes felfogásával szemben helyénvaló rámutatni azokra a hatalmas távlatokra, súlyos kötelezettségekre és fenyes célokra, amelyekkel a következetesen keresztény állásfoglalás a nevelés terén együtt jár. Ugyancsak szükség van az ifjúság vezetésével kapcsolatos problémák elemzésére, az ilyen vezetéssel járó mérhetetlen felelősség taglalására is. Mert ugyan hányan gondolnak rá, hogy az ifjak vezetőjének valóban elsősorban a szellem, a lélek gondviselőjének kell lennie? Vagy vegyünk számba néhányat az ifjúság vezetésében nélkülözhetetlen vallásos-erkölcsi tulajdonságok közül: alázat a vezetendő fiatal emberekkel szemben, tettrekész szeretet, igazi önzetlenség, benső vallásosság, feltétlen igazságosság és hű lelkiismeretesség, őszinteség, valódi bölcsesség és alázatos öntudat. Beeking könyveiben tartózkodó szűkszavúságukban is szinte költői szép sorokat olvashatunk ezekről a kérdésekről. Mindenkinek, aki az ifjúság vezetésére vállalkozik, meg kellene szívlelnie őket!

ifj. Zibolen Endre.

Leonhard Seif (Szerk.): Wege der Erziehungshilfe. Munkatársai *Lene Credner, Kurt Seelmann* és *Alice Lüps.* (Deutsches Institut für psychologische Forschung und Psychotherapie. Zweigstelle München: Arbeitskreis für Gemeinschaftspsychologie.) München-Berlin, 1940., 8-r., 311 lap.

Bizonyos elfogultsággal vettük a kezünkbe ezt a könyvet, melyet 18 szerző írt. Az ilyen szerkesztett munkákat rendszerint az jellemzi, hogy bizonyos tárgyról több szerző is ugyanegyvet mond vagy pedig lényeges részek teljesen elvesznek a sok szakember írása között.

Ez a nevelési tanácsadásról szóló könyv örvendetes kivétel ez alól a szabály alól. A szerkesztőbizottság gondosságát dicséri, hogy szabatos terv alapján a kérdés minden része alapos és hiánytalan feldolgozásban részesült.

A könyv első része az elméletet, a nevelési tanácsadás alapvetését tárgyalja, a második a nevelési segítés gyakorlati részével foglalkozik.

'Magyar Paedagogia L. 5.

A nevelő munkájával a népnek és az államnak felelős. S elkövetkezik majd egyszer az az idő, mikor — mint *Nietzsche* mondja — minden nevelés lesz; de az elsőnek magukat kell nevelniök. A nevelési tanácsadók is ezek közé az elsők közé tartoznak. A pedagógussal karöltve dolgozik e téren az ideg orvos. Vajjon miért? Miért foglalkozik az ideg orvos a gyermekek nevelési nehézségeivel? A felelet egyszerű: segítség és megelőzés eredményesebb, mint a gyógyítás. Tehát a nevelési tanácsadás megelőzés. Az ideg orvos a gyermeki hibákban olyan tüneteket lát, melyek energiáját a szociális irányba terelik. A nevelési tanácsadás a neurózis és a züllés megelőzéseként hat. Felismeri a gyermek kezdődő aszociális és antiszociális beállítottságát és segíti — az előidéző okok lehető kiküszöbölésével — társas lényévé átalakítani. Ha ez az átállítás sikerült, a későbbi neurózis és züllés útját járhatatlanná tettük (*Credner* első cikke).

Vajjon komolyan kell-e vennünk a nevelési nehézségeket? Hogyan támadnak a nevelési nehézségek? A gyermek, az ifjú tudatosan és öntudatlanul, aktívan és passzívan úgy cselekszik, hogy a pedagógus nevelői szándékait keresztezze, a nevelői befolyásoknak ellenszegüljön, a nevelői munkát megnehezítse vagy lehetetlenné tegye. A nevelési nehézségek tipikus alakjai: a dacosak, a neveletlenek, a verekedők, a züllöttek, a »pojácák«, az iskolakerülők, a rendetlenek, stb., stb. Ha a gyermek neveletlennek tűnik fel, akkor e mögött milieuartalmakat vagy fel nem dolgozott lelki konfliktusokat kell keresnünk. Ha a nevelési nehézségek háttérbe szorulnak, akkor a kritikus korszakon túlesett a gyermek. A nevelési nehézségek vészjelek a nevelő számára. S ki vonakodnék, hogy egy ilyen SOS-jelet ne vegyen komolyan? (*Seelmann* cikke).

Az öröklés és nevelési tanácsadás kapcsolatával ugyancsak *Credner* foglalkozik. Nevelés öröklés dacára? Ez a kérdés így nem helyes. Neveljünk az öröklés lehetőségein belül. A cél: Légy, aki vagy! A nevelési tanácsadó orvosának pozitív feladata, hogy az adott viszonyok határain belül végezze az átnevelést (!) és segítő kezet nyújtson, hogy ezeket a határokat el is érhessük. Az orvos feladatát a szerző itt összetéveszti a nevelő munkakörével.

Seelmann egy másik dolgozatában a nyilvánosság és a tanácsadó intézetek viszonyát kutatja.

A könyv második része a gyakorlati tanácsadással foglalkozik. A sok értékes adalék (21 közlemény) nem alkalmas ismertetésre. Ajánljuk a cikkeket eredetiben való elolvasásra.

Vértes O. József.

Internationale Zeitschrift für Erziehung. 1940., 1—4. szám.

Ennek a tekintélyes folyóiratnak két rendkívül gazdag kettősszáma fekszik előttünk. 1—2. szám. *Nemzeti szocializmus és »Idealizmus«* című első helyen közölt tanulmányában *Bäumler Alfréd* egy általánosan elterjedt téves felfogást igyekszik eloszlatni. Az a körülmény, hogy a nemzeti szocializmus »realisnak« és az »idealizmus« filozófiai ellenfelének vallja magát,